

Heike Achnerová

PŘÍRODNÍ LÉKÁRNA PRO PSY

Nejlepší prostředky
pro svépomocnou léčbu

Nakladatelství PLOT
Praha 2017

Obsah

Předmluva k českému vydání	5
Rychlá diagnóza	7
Úvodní slovo	18
O této knize	19
Domácí prostředky včera a dnes	
Domácí prostředky v historii	22
Domácí prostředky a školní medicína – dvě užitečné metody	26
<i>Exkurs: Rostlinné léčitelství</i>	28
Kůže	
Kožní choroby	36
Poranění	54
Hmyzí bodnutí a napadení parazity	59
Drobné popáleniny	66
<i>Exkurs: Zábaly a obklady</i>	70
Pohybový aparát	
Onemocnění pohybového aparátu	82
<i>Exkurs: Vodní terapie</i>	90
Trávicí trakt	
Onemocnění trávicí soustavy	96
<i>Exkurs: Mrkev</i>	112
Dýchací orgány, srdce a krevní oběh	
Dýchací orgány	116
<i>Exkurs: Fyziologické hodnoty</i>	126
Srdce a krevní oběh	128
<i>Exkurs: Moč</i>	130
Horečka	132
<i>Exkurs: Jablečný ocet</i>	133

Oči a uši

Onemocnění očí.....	136
Onemocnění uší.....	139
<i>Exkurs: Olivový olej a spol.</i>	144

Močový a pohlavní aparát

Urogenitální onemocnění.....	148
<i>Exkurs: Med, propolis a včelí pyl.</i>	152

Servis

Glosář.....	160
Další četba.....	162
Rejstřík.....	163

Předmluva k českému vydání

Přírodní medicínu využíváme k léčbě lidí už po staletí a stejně tak ji můžeme efektivně využívat při řešení drobných zdravotních potíží našich zvířat. Příroda má velkou sílu a často dokáže se spoustou problémů pomoci lépe než léky. Samozřejmě i moderní medicína a léčiva mají při péči o naše mazlíčky své místo, ale s drobnými problémy si můžeme poradit sami doma nebo můžeme využívat přírodní prostředky alespoň jako podpůrnou léčbu.

Mnoho chovatelů už vyřadilo chemii z psího jídelníčku a krmí tak, jak je pro psy přirozené (B.A.R.F.). Využijme tedy přírodu i jinak, v celé její rozmanitosti a síle. Přírodní lékárna pro psy je praktická příručka, která vám poskytne nový pohled na léčení našich psů a péči o ně. A věřte, že všechna ta láskyplná péče, kterou jim věnujeme, se nám mnohonásobně vrátí...

Kateřina Novosádová,
autorka knih o krmení psů přirozenou stravou

Rychlá diagnóza

Obtíže a symptomy	Pravděpodobné příčiny a diagnóza	Svépomoc
Kůže		
Svědění	Alergie, paraziti, onemocnění kůže a orgánů	Pokud je přítomno základní onemocnění, např. poškození jater, je nutná léčba veterináře nebo veterinárního léčitele. Proveďte důkladné odflešení. Ke zmírnění trýznivého svědění pomáhá např. jablečný ocet, Kanne Brottrunk*, třezalkový olej a šampony s levandulí a heřmánkem. viz s. 37
Kožní plíseň - kruhovitě vypadávání srsti - případně papuly	Oslabená imunita, vlhké teplé klima, špatná výživa, střevní paraziti, špatná péče, příliš časté koupání	Plísně nemají rády kyselé prostředí. Proto se hodí Kanne Brottrunk, octová voda a jogurt. Často pomůže i čajovníkový olej. viz s. 40

* Kanne Bio Brottrunk, vyráběný společností Kanne Brottrunk, je nealkoholický veganský kvašený nápoj, který je získáván výlučně z biopšenice, biožita, bioovsa, přírodního kvásku, pramenité vody a kamenné soli. Láhev Kanne Bio Brottrunk® pro obsahuje pouze přírodní složky. Kanne Brottrunk je nepasterizovaná. Živé bakterie, které proto obsahuje ve velkém množství, i bioaktivní fermenty a kvasinky odolné proti kyselinám z ní tak činí cenný doplněk zdravé výživy. Navíc Kanne Brottrunk obsahuje mnoho důležitých vitaminů, minerálních látek, stopových prvků a esenciálních aminokyselin, které jsou díky procesům kvašení optimálně dostupné pro tělo.

Obtíže a symptomy	Pravděpodobné příčiny a diagnóza	Svépomoc
Kůže		
Ekzém - zarudlá zanícená kůže - puchýřky - hnis - strupy	Alergie, chemicko-toxické látky, chronické poruchy trávení	Nejdříve opatrně ostříhejte chlupy kolem postiženého místa na kůži. Masti používejte pouze na suché ekzémy; akutní vlhký ekzém často lépe snáší tekuté prostředky. Jako první pomoc se hodí aloe, černý čaj a třezalkový olej. viz s. 41
Blechy	Kontakt se zblešenými zvířaty, tasemnicemi	Důkladně vyčistěte celý byt a případně i auto. Většina blech totiž nežije přímo na psovi. Pak se pusťte do čištění psa. Zde často pomohou jen chemické prostředky. viz s. 62
Klíšťata	Procházký. Klíšťata žijí především na trávě přibližně do výšky kolen.	Klíště odstraňujte plynule, dejte pozor, abyste ho nerozmáčkli nebo mu neodřízli přístup vzduchu. viz s. 61
Roztoči: Sametky zarděnkové - rezavé skvrny na nohách Ušní roztoči - tmavý povlak Roztoči <i>Cheyletiella</i> - „putující lupy“ - svědění - záněty	Nakažení	Proti roztočům <i>Cheyletiella</i> pomáhá omývání zředěným ovocným octem. Proti ušním roztočům může pomoci několik kapek olivového oleje zahřátého na tělesnou teplotu. Olivový olej je vhodný i na rozškrábaná místa na kůži. viz s. 63

Obtíže a symptomy	Pravděpodobné příčiny a diagnóza	Svépomoc
Kůže		
Akné (především u mladých psů)	Nadměrná produkce mazu nebo problémy s vyprazdňováním mazových žláz	Většinou hodně pomůže kopřivová kúra na pročištění krve. Jablečný ocet, tymián a heřmánek pomáhají proti zánětu. viz s. 44
Mozoly od ležení	Nadměrné namáhání určitých míst na kůži, obzvláště na loktech	Úlevu poskytne měkká podložka. Zlepšení přinese třezalkový olej a med. viz s. 47
Špatná srst	Onemocnění metabolismu, hormonální onemocnění, projevy nedostatku	Nejdůležitější je vyvážená strava přizpůsobená věku a zátěži. Dobrý olej a troška jablečného oleje v krmivu zvyšuje lesk srsti. viz s. 48
Popraskané tlapky, případně záněty	Přetěžování a mechanické dráždění, například posypovou solí, ledem a sněhem	Při popraskaných tlapkách pomáhá obzvláště třezalkový olej a med. viz s. 50
Spálení od slunce - zarudlá kůže, záněty	Neosrstěná kůže a hodně slunečního záření	Jako dobrá první pomoc fungují plátky syrových okurek a brambor a mléčné výrobky jako tvaroh a podmáslí. viz s. 68
Kopřivka - pupínky různých velikostí	Hmyzí bodnutí, krmivo, léky, červi, bakterie	Pokud možno odstraňte alergen, který ji způsobil. Chladivé obklady z jablečného octa a tvarohu zmírňují svědění. viz s. 51

Obtíže a symptomy	Pravděpodobné příčiny a diagnóza	Svépomoc
Kůže		
Bradavice	Viry	Na bradavice můžete několikrát denně nanášet šťávu z vlaštovičnicku a pampelišky. viz s. 52

Obtíže a symptomy	Pravděpodobné příčiny a diagnóza	Svépomoc
Zranění a popáleniny		
Drobná poranění		Jako rychlá pomoc je vhodný obzvláště jitrocel, ale i med nebo moč. Léčivá je i mast z měsíčku nebo aloe very. viz s. 54
Pohmožděninny a tupá zranění		K léčbě se obzvláště dobře hodí zředěná arniková tinktura a listy kostivalu. viz s. 57
Hmyzí bodnutí a kousnutí klíštětem		Hmyzí bodnutí v oblasti tlamy a hltanu ohrožují život! Ihned k veterináři! Klíště plynule odstraňte, dejte pozor, abyste ho nerozmáčkli nebo neudusili. Pro první ošetření se hodí rozmačkané listy zelí nebo jitrocel. viz s. 59

Obtíže a symptomy	Pravděpodobné příčiny a diagnóza	Svépomoc
Pohybový aparát		
Artróza - bolesti - svalové křeče	Nadměrné a nesprávné namáhání, zranění, nadváha, degenerace způsobená věkem	Nadváhu je samozřejmě třeba pomalu snižovat, přitom je nutné i velké množství kontrolovaného pohybu. Úlevu přinesou teplé sáčky s květy lučních trav, ale i chladné tvarohové zábaly. Obzvláště dobře pomáhají zelné zábaly. viz s. 82
Artritida - přehřátý kloub - otok	Infekce, zranění, alergie	Hlavní je psa šetřit a dopřát mu klid. Udržujte ho v teple. I zde pomohou zelné zábaly, ale také zábaly z jablečného octa nebo teplých brambor. viz s. 84
Záněť šlachové pochvy - silné bolesti - otok	Nadměrné namáhání, tupá traumata	Vašemu psu udělá dobře obzvláště zábal ze zředěné arnikové tinktury nebo teplý medový zábal. viz s. 86
Vyvrtnutí, výron - bolesti - otok - teplo	Zranění	Pokud je zranění zlé, je třeba konzultovat veterináře, aby se nezhoršilo. Jinak psa šetřete a v akutní fázi mu dávejte lokální studené obklady. viz s. 87
Natržený sval - náhlá prudká bolest - otok	Nadměrné namáhání, zranění	Prvním opatřením je okamžitá klidová poloha a ochlazování, později pak podpora prokrvení, která povzbudí proces uzdravování. viz s. 89

Obtíže a symptomy	Pravděpodobné příčiny a diagnóza	Svépomoc
Trávicí trakt		
Zvracení	Přetížení žaludku, infekční nemoci, gastritida, jiná orgánová onemocnění	Pokud je ve zvracích krev nebo je zvracení neutišitelné, musí pes ihned k veterináři. Jinak je třeba na jeden nebo dva dny vynechat krmění. Na podrážděný žaludek je dobrý heřmánkový a také černý čaj. viz s. 96
Nechutenství	Onemocnění žaludku a střev, onemocnění ledvin, onemocnění jater a slinivky břišní, srdeční selhání, horečnaté infekční choroby, bolesti v tlamě, cizí těleso, nadměrné namáhání, stres, horko apod.	Podávejte malé množství ohřátého chutného krmiva, po 15 minutách důsledně odstraňte zbytky. Většina psů miluje kuřecí maso a jogurt. viz s. 97
Záněty dásní a sliznice tlamy	Cizí těleso, zubní kámen, celkové onemocnění jako diabetes, autoimunitní onemocnění, příliš měkké krmivo	Pomáhají výtěry a výplachy studeným šalvějovým čajem. Během zánětlivé fáze dávejte pouze měkké krmivo. viz s. 99
Zápach z tlamy	Onemocnění žaludku, hltanu, zubů, sliznice tlamy a pysků	Čistěte psovi zuby studeným nálevem z tymiánu a šalvěje. viz s. 100
Zánět mandlí a hltanu	Infekce	Úlevu přinášejí teplé zábaly krku, klid a měkká nebo tekutá strava. viz s. 101
Zánět žaludeční sliznice/gastritida – zvracení	Zkažené nebo příliš studené krmění, mléko, sladkosti,	Jeden nebo dva dny psovi nedávejte žádné krmění, pak opatrně zkuste rozmi-

Obtíže a symptomy	Pravděpodobné příčiny a diagnóza	Svépomoc
Trávicí trakt - nechutenství - bolesti břicha - otupělost	paraziti, cizí tělesa, léky, celkové onemocnění	xované brambory a kuřecí maso nebo rýži a netučný tvaroh. Heřmánek a mochna husí zmírňují křeče a přinášejí úlevu. viz s. 103
Průjem	Infekční choroby, alergie, plísně, červi, léky, zkažené nebo příliš studené nebo tučné krmivo, nervozita, otravy	I zde nechte psa jeden nebo dva dny bez krmení a pak zase opatrně začněte krmit. Užitečný je jogurt, kefír a med, ale i staré známé strouhané jablko. Heřmánkový a mátový čaj uklidňuje. Při těžkém průjmu, obzvláště když je stolice vodnatá u mladých zvířat, je třeba navštívit veterináře. viz s. 105
Zácpa	Chyby v krmení, podávání kostí, dehydratace, nedostatek pohybu, bolestivá anální onemocnění, cizí tělesa, zvětšená prostata, stáří	Dbejte na to, aby pes dostatečně pil. K rozhýbání trávení napomůže jogurt, olivový olej a drcené lněné semínko. viz s. 108
Nadýmání	Nadýmavé krmivo, poruchy trávení, narušená střevní flóra, srdeční selhání, onemocnění páteře	Při nadýmání pomáhá obzvláště anýz, fenykl, kmín a mátový čaj. Tvorbu plynů po krmení snižuje i jogurt. viz s. 110
Onemocnění análních váčků - „sáňkování“ - bolesti při kálení	Ucpané vývody, zhoustlý sekret	Při zánětu análních žláz pomáhá šalvěj, heřmánek a řebříček. Případně je třeba anální žlázy ručně vymačkat. Zajděte k veterináři a nechte si to ukázat. viz s. 111

Obtíže a symptomy	Pravděpodobné příčiny a diagnóza	Svépomoc
Dýchací orgány		
Rýma	Infekce	Vyčistěte nosní otvory od sekretu a krust vlažným heřmánkovým čajem. Teď udělá psovi dobře i kuřecí polévka. Pokud má hnisavý výtok jen na jedné straně, zřejmě se jedná o cizí těleso. Ihned k veterináři! viz s. 116
Záněť vedlejších nosních dutin - vazký, hlenovitě hnisavý výtok - částečně záchvatovitě vyprazdňování	Infekční choroby	Léčivé jsou inhalace heřmánkovým nálevem. Mnozí psi mají rádi infračervené světlo. viz s. 119
Krvácení z nosu	Zranění	Při silném nebo častém krvácení z nosu byste měli navštívit veterináře. Jinak pomáhají studené obklady na nos a šíji. viz s. 120
Záněť hrtanu - suchý bolestivý kašel - nechutenství - apatie - horečka - často ztráta hlasu	Ustavičné štěkání, příliš studené krmitivo, ledová voda, žraní sněhu, prach, nikotin, neustálý tah na obojku, bronchitida	Otoky sliznic a nahromadění sekretu mohou mít za následek nebezpečné dýchací problémy, proto příliš dlouho nečekejte s návštěvou veterináře, pokud domácí prostředky nezaberou. Obzvláště zde pomáhají zábaly z brambor, tvarohu a citronu. viz s. 121

Obtíže a symptomy	Pravděpodobné příčiny a diagnóza	Svépomoc
Dýchací orgány		
Bronchitida - silný suchý nebo vlhký kašel - případně dýchací potíže	Infekce	Symptomy se musí přibližně do čtyř dnů zřetelně zlepšit, jinak je třeba navštívit veterináře, protože by se nemoc mohla proměnit v chronickou. Úlevu přináší čaj z listů podbělu, jitrocele, kořenů lékořice a tymiánu. Pomohou i zábaly a inhalace slané vody. viz s. 123

Obtíže a symptomy	Pravděpodobné příčiny a diagnóza	Svépomoc
Srdce a krevní oběh		
Oběhová slabost a stařecké srdce - rychlá unavitelnost - kašel jako při astmatu - dušnost při námaze - mírné záchvaty slabosti	Srdeční selhávání v důsledku stárání	Nejlepším prostředkem na péči o staré srdce je hloh. K oživení krevního oběhu pomáhají střídavé teplé a studené koupele. Při akutním mírném záchvatu slabosti vtírejte do čela a nosu jablečný ocet. viz s. 128
Horečka	Infekce	Při vysoké horečce navštivte veterináře. Jinak udržujte psa v klidu a dávejte mu hodně pít. Proti horečce však nebojujte za každou cenu, je to užitečné obranné opatření těla. viz s. 132

Obtíže a symptomy	Pravděpodobné příčiny a diagnóza	Svépomoc
Oči a uši		
Zánět spojivek <ul style="list-style-type: none"> - svědění a pálení - zarudlá spojivka - vodově hlenovité sekrety 	Cizí těleso, vítr, prach, průvan, páry, infekce	Dobře působí studené obklady z čaje ze světlíku lékařského nebo z černého čaje. viz s. 136
Zánět ucha <ul style="list-style-type: none"> - zvýšené škrábání ucha - potřásání hlavou - zarudlý, nateklý zvukovod - krusty, povlaky nebo stopy sekretu v uchu 	Roztoči, cizí tělesa, alergie, zranění, vniknutí vody, kvasinové infekce	Pokud je zánět doprovázen silnými bolestmi a nedoslýchavostí, je bezpodmínečně nutné navštívit veterináře. Bolesti ucha zmírní infračervené světlo. Pomůže i nakapat do ucha několik kapek třezalkového oleje nebo zředěné měsíčkové tinktury. viz s. 139
Ekzém na okraji ucha <ul style="list-style-type: none"> - lupy a krusty - místa bez srsti - v nejhorším případě vředy 	Alergie, kontaktní ekzém, autoimunitní choroba, paraziti	Pomoci může zředěná měsíčková tinktura, ale i moč. Navíc se při každém ekzému provádí kúra čajem na pročištění krve. viz s. 140
Ušní roztoči <ul style="list-style-type: none"> - tmavý, drolivý nebo písčité povlak (výkaly roztočů) - silné svědění 	Nákaza, oslabená imunita	Rychlou pomoc může zjednat pár kapek olivového oleje zahřátého na tělesnou teplotu a napaného do ucha. Pokud už usídlené bakterie a plísně vyvolaly silný zánět, pomůže jen návštěva veterináře. viz s. 143

Obtíže a symptomy	Pravděpodobné příčiny a diagnóza	Svépomoc
Močový a pohlavní aparát		
Zánět močového měchýře - časté močení - pes často vymočí jen malé množství - případně vyhrbený hřbet	Bakterie	Udržujte psa v teple a povzbuzujte ho, aby hodně pil. Měchýř propláchnou čaje z kopřiv a celíku. Pomůže i teplý zábal podbřišku. viz s. 148
Falešná březost	Dědictví od vlčích předků	Odstraňte všechny předměty, které by mohly sloužit jako náhražka štěňat, a rozptylte pozornost feny dostatkem pohybu a hrou. viz s. 151

Úvodní slovo

Národ chronicky nemocných

Naše západní civilizace je vybavená všemožnou technikou, naše lékařská péče je lepší než kdy dřív. Přesto jsme národem „chronicky nemocných“ a tento vývoj můžeme pozorovat i u svých domácích zvířat. Alergie, poruchy chování a nádorová onemocnění, to jsou nejčastější potíže, s nimiž se setkávám u zvířat ve své ordinaci. Možná je to způsobeno tím, že už jsme zapomněli na přírodu.

Znalosti léčivých sil rostlin a minerálů jsou starší než dokumentovaná lidská historie. Každé divoké zvíře ví, které rostliny mu udělají dobře, které mu pomohou a kterým se musí vyhýbat. I naše domácí zvířata, která už jsou po tisíciletí domestikovaná, si vybírají žrádlo podle těchto starodávných znalostí, pokud k tomu mají možnost.

Znalosti mnoha generací

Jelikož ne všichni příslušníci každého společenství mívali podrobné znalosti o léčbě nebo o instinktech zvířat, pomáhali si lidé takzvanými domácími prostředky, které se předávaly z generace na generaci a postupně doplňovaly. Je na čase si na tyto staré znalosti zase vzpomenout a začít je využívat. Doufám, že tato kniha přispěje k pochopení a pomůže vytvořit most mezi tisíciletými znalostmi o léčení a možnostmi moderní medicíny. V tomto smyslu vám přeji hodně radosti při čtení a vám i vašemu zvířeti dlouhý zdravý život.

Andrea Ceglowski-Weberová

O této knize

Domácí prostředky – smysl a meze

Domácí prostředky pocházejí z pokladnice zkušeností našich předků. Některé už jsou překonané nebo se dokonce ukázalo, že jsou škodlivé. Dnes se například ví, že není vhodné dávat na popáleninu máslo nebo mouku. Avšak mnoho domácích prostředků se při léčbě mimořádně osvědčilo. Mnoho drobných poranění, lehkých nemocí a stavů slabosti a vyčerpání se dá skvěle léčit svépomocí.

Meze domácích prostředků

Meze domácích prostředků jsou tam, kde nezaberou během několika dnů. Návštěva veterináře nebo veterinárního léčitele je nezbytná i v případě, že se nemoc zhorší nebo vypadá hrozně hned od začátku. Pokud si nejste jisti, neváhejte požádat o radu odborníka. Často však můžete lékařskou terapii doprovázet domácími prostředky. Už jen láska a zájem, který psovi věnujete při používání domácích prostředků, podpoří jeho zdraví. A vám dodá dobrý pocit, že můžete něčím přispět k jeho uzdravení. Lidová medicína je součástí našeho západního dědictví. Je příliš cenná na to, aby upadla v zapomnění. Přeji vám mnoho potěšení a úspěchů při používání domácích prostředků a vašemu psovi zdravý a pestrý život!

Veterinářce paní Ceglowski-Weberové děkuji za cenné tipy a doporučení.

Heike Achnerová

Heike Achnerová

Přírodní lékárna pro psy

Překlad Jana Dušková

Fotografie Gabriele Metz/Kosmos, Gartenschatz GmbH, Juniors Bildarchiv,
Barbara. A. Meier, Picani Bildagentur, Reinhard Tierfoto, Sabine Stuewer, Sabine
Stuewer/Kosmos a Vivien Venzke/Kosmos

Redakce Patricia Tošnerová

Odborná redakce Kateřina Novosádová

Sazba a grafická úprava Matěj Barták

Vydal Pavel Jeřábek – Nakladatelství PLOT, Bělohorská 2, 169 00 Praha 6,

www.plotknihy.cz, jako svou 317. publikaci

Tisk Těšínské papírny, s.r.o.

Vydání první, Praha 2017

ISBN 978-80-7428-310-9